

**Θέμα: Σκέψεις για την τροποποίηση και συμπλήρωση των κανονιστικών
πράξεων για τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων και
των υποψηφίων βουλευτών**

1. Ο κοινός ανέθεσε στον κανονιστικό νομοθέτη τη θέσπιση διατάξεων που συμπληρώνουν το περιεχόμενό του (ν. 2429/1996). Οι σχετικές εξουσιοδοτήσεις έδωσαν λαβή στην έκδοση σειράς Υπουργικών Αποφάσεων.

2. Για τις ανάγκες του παρόντος σημειώματος οι Υπουργικές Αποφάσεις μπορούν να διακριθούν σε δύο κατηγορίες. Στην πρώτη ανήκουν όσες αντιμετωπίζουν διαδικαστικά κυρίως ζητήματα (καθορισμός των δικαιούχων, κατανομή της ετήσιας τακτικής και της εκλογικής χρηματοδότησης, συγκρότηση της Διακομματικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ελέγχου, κατάστρωση των κανόνων λειτουργίας της).

3. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν όσες Υπουργικές Αποφάσεις επιδρούν, κατά τρόπο αποφασιστικό, στην εφαρμογή βασικών επιλογών του ν. 2429/1996. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι ρυθμίσεις που διέπουν την προβολή από τη ραδιοτηλεόραση, τη σύνταξη του ισολογισμού και των δηλώσεων εσόδων - δαπανών καθώς επίσης την αποτίμηση σε χρήμα των ποικίλων παροχών και διευκολύνσεων τόσο προς τα πολιτικά κόμματα όσο και προς τους υποψηφίους βουλευτές. Το παρόν σημείωμα επικεντρώνεται πρωταρχικά στην εξέταση αυτών των Υπουργικών Αποφάσεων.

4. Στην Απόφαση 52048/4.9.1996 των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών «Ορισμός κατηγοριών παροχών και διευκολύνσεων, οι οποίες συνυπολογίζονται στις εκλογικές δαπάνες των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών και υποψηφίων βουλευτών» (ΕτΚ Β', φ. 812 της 4^{ης} Σεπτεμβρίου 1996) εξειδικεύθηκε η πρόβλεψη του άρθρου 5 παρ. 4 του ν. 2429/1996. Σ' αυτήν τη διάταξη καθορίζονται ενδεικτικά δύο μόνον - πάντως βασικές - ομάδες παροχών και διευκολύνσεων αποτιμητών σε χρήμα, δηλαδή η διάθεση τηλεοπτικού χρόνου καθώς και η παραχώρηση χρήσης ακινήτων.

5. Στην εν λόγω Απόφαση ο κύκλος των αποτιμητών σε χρήμα παροχών διευρύνθηκε. Έτσι περιλήφθηκαν η χρήση αιθουσών ή κλειστών χώρων χωρητικότητας μεγαλύτερης των 500 θέσεων, η χρήση επίπλων, μεγαφωνικών εγκαταστάσεων και υπολογιστών, η έκδοση εντύπων και τα τέλη για την αποστολή τους, η καταχώρηση και μετάδοση μηνυμάτων από το γραπτό και τον ηλεκτρονικό τύπο, η χρησιμοποίηση των υπηρεσιών διαφημιστικών εταιριών και επιχειρήσεων δημοσίων σχέσεων καθώς επίσης και η μεταφορά των ετεροδημοτών.

6. Ο κανονιστικός νομοθέτης οφείλει να συμπεριλάβει όλες τις βασικές παροχές και διευκολύνσεις και να καθορίσει με τη μεγαλύτερη δυνατή σαφήνεια τον τρόπο αποτίμησής τους. Άνκαι στο σώμα της Απόφασης περιλαμβάνονται όλες σχεδόν οι βασικές μορφές των παροχών, η πρακτική του εκλογικού αγώνα έχει αναδείξει και άλλες. Εντελώς ενδεικτικά αναφέρονται η παροχή εθελοντικής εργασίας, η χρήση του διαδικτύου κ.λπ. Το κείμενό της πρέπει συνεπώς να συμπληρωθεί. Εξάλλου, είναι δυσεξήγητο γιατί αποτιμάται μόνον η χρήση αιθουσών ή κλειστών χώρων με χωρητικότητα μεγαλύτερη των 500. Περαιτέρω, στον εξοπλισμό των εκλογικών κέντρων διατίθενται και άλλα μέσα, πέραν των προβλεπομένων στην Απόφαση. Τέλος, ο υπολογισμός του μισθώματος για τη χρήση ακινήτων με βάση την τιμή ζώνης οδηγεί σε αδιέξοδα.

7. Για την εκλογική προβολή των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων εκδόθηκαν το 1996 δύο Αποφάσεις κατ' εξουσιοδότηση της περίπτ. Β' του άρθρου 9, της περίπτ. Γ' του άρθρου 10 και των παρ. 4 και 5 του άρθρου 30 του ν. 2429/1996. Υπό τις επικρατούσες συνθήκες ο εκλογικός αγώνας διεξάγεται προπάντων από τα Μ.Μ.Ε. Η κατάστρωση έτσι ενός πλέγματος κανόνων που να ρυθμίζουν τη διεξαγωγή του διαμέσου αυτών, δηλαδή ενός «Κώδικα Εκλογικής Προβολής», αποτελεί όχι μόνο ευπρόσδεκτη αλλά επιβαλλόμενη λύση.

8. Τέλος, ο κανονιστικός νομοθέτης επιχείρησε να οργανώσει τον τρόπο κατάρτισης τόσο της αναλυτικής κατάστασης των εκλογικών εσόδων-δαπανών των υποψηφίων βουλευτών όσο και του ετήσιου ισολογισμού των πολιτικών κομμάτων. Η εφαρμογή ως τώρα των Αποφάσεων και ο έλεγχος του περιεχομένου των υποβαλλόμενων στην οικεία Επιτροπή εγγράφων και στοιχείων έχουν οδηγήσει, με βάση και τις παρατηρήσεις των ορκωτών ελεγκτών, στην ανάδειξη των σημείων που θα έπρεπε να ρυθμιστούν εκ νέου ή από την αρχή. Οι διαπιστώσεις αυτές ισχύουν

επίσης και ως προς την απόφαση με την οποία ρυθμίζονται η οργάνωση και η λειτουργία της Διακομματικής Επιτροπής Ελέγχου.

9. Στην παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 2429/1996 ορίζεται ότι τα ποσά σε δραχμές, με τα οποία πολλαπλασιάζεται σε κάθε εκλογική περιφέρεια ο αριθμός των εκλογέων προκειμένου να προκύψει το ανώτατο όριο εκλογικών δαπανών, μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών έπειτα από πρόταση της διακομματικής επιτροπής. Τα ποσά που προβλέπονται στην παρ. 1 του ίδιου άρθρου είναι, τουλάχιστον για μεγάλες εκλογικές περιφέρειες, εξαιρετικά μικρά. Πρέπει γι' αυτό να αναπροσαρμοσθούν, ώστε να προσαρμοσθούν στις επικρατούσες κατά τόπους συνθήκες.

Αθήνα, 8 Νοεμβρίου 1999

Dis.Δ(3)/ΟΠ/Polkomm1.doc/8.11.99/p.1-3/md (Δ9)